

agati. Ne bo več dolgo časa in preminoli bomo s političnega prostora. Pred kakimi 30 leti stali smo na 60% proti drugim stanovom in zdaj stojimo na 60%, čez 10 let že morebiti pod 50%. Tako smo in gremo še bolj v manjšini in nikdar ne bo jim več treba iz drugih stanov k nam po mandat prositi.

Kmetje! ako smo mi dopoldne ne samo za nas rbeli, potrudimo se še popoldne delati, ker je mogoče, preje solnce ne odide za goro. Mi kmetje začnimo enkrat voliti kmete, ker naši dozdejni zastopniki v javnem zboru kakor postavonarejalci so nas skoro beraško palico spravili, ker so z našo pomočjo naše stanove močne naredili, nas pa celo pozabili, dokazano, da hočejo vničiti kmečki stan. Kmetje slušajte: „Vaterland“, to je klerikalni (duhovski) je pisal 24. januarija 1898 leta: naj državo skrbi, ako kmetje preminevajo, naj država še celó maga da bo kmet hitreje pri koncu in se preje nalil v tej martri živeti, ker potem se bodejo dala kmečka posestva za nizko ceno pokupiti in potem iz njih kmečka posestva urediti.“ Glejte naše prijatelje! Kadar pridejo volitve, se nam tako prijazne delajo in vse, kar se le domislijo nam obečajo. To so tedaj tisti kmetje, ki si drugači ne upajo niti ene stopinje zastonjati; zdaj pa, ko je volitva, postali so celo še tako darovitni, da hočejo kmeta z vinom zaliti, pa kaj? zato da bi ga premotili! In ubogi kmet res premisli da to samo en dan trpi in da bo potem prihodnost zopet žalostna. Kakor sem pred polnoletjem imamo danes čez 4000 milijonov samo intabuliranega dolga, in zategadel pride vsako leto v celi državi okoli 8000 kmetov na beraško palico, in taki kmetje so nam kmetom največji prijatelji. Žalibog, vedati pa tudi moram, da ko je ubogi kmet enkrat na beraški palici, začnejo ti kmetje polagoma priključiti k socijaldemokratom. Zato pa pravi ti veliki socijaldemokrat Liebknecht in Bebel: „Nič nam ni treba beraška palica, če slišimo, da kmečki stan propada.“ Klerikalci in katoliški konservativci, kateri sami

ubiti. Toliko sem danes zvedel. Več ne vem, pa kaj vam da bo to dovolj.“

„Kam, praviš?“

„K Gašparjevim!“

„Dobro! Bomo pa prišli pogledat.“

Okna se zaprejo, in Anza koraka vesel in sam

bo zadovoljen domov. Zdaj ga pa bodi. Sedel bo

na svojo pihal, jaz bodem pa zopet lahko dekleta zalobil.“

* * *

Počasi se je pomikalo družega dne solnce vedno

in više. Pri Gašparjevih se je drla svinja in kru-

da je bilo groza. Toda pomagalo ni nič. Tina ji

di z močno roko nož v srce, in v nekaj trenutkih

je svinja preč. „Mina, podstavi! kri že teče.“ zapove

Tine. Mina prinese in podstavi skledo. „Dobra bo za

ve klobase“, pravi Mina.

Tine je opravil svoje delo. Roke si umije, si obleče

in stopi k „Tonetu“ v gostilno.

povejo, da imajo že 30 let mogočnost pri vladi, so še toliko predrzni, da hodijo k nam po kmečke mandate, da nas potem z našim orožjem toliko lažje pogubljujejo. Strašiti pa ras znajo tudi, rekoč: „Kako pa bo en neumen kmet poslanec?“ Poslušaj, kako so se te besede izvrstno obnesle. Obnesle so se tako, da so naš presvitli cesar prisiljeni bili, te strašno pametne in prebrisane učenjake, naše poslance razpoditi.

Mi imamo tudi neko poljedelsko ministerstvo, katero košta vsako leto čez 12 milijonov goldinarjev. Naš kmet pa od tega nima nič, ker naši poslanci, kakor smo pred slišali, le na naš propad delajo. Nobenemu stanu nočemo mi sreče pogubiti, ali nam kmetom naj se tudi toliko pomaga, da mi naše z žulji pridelane pridelke vsaj za tako ceno lahko prodamo kakor se za sedanjí čas spodobi, — naj naši sinovi pri vojakih kruh iz našega zrnja dobijo; naj se znižajo obresti ali naredijo deželne kase, pri katerih bi kmet v sili dobil denar proti 2% obresti. Naj se vpelje opravičena colnina na živino, na italjansko in ogersko vino. Bliža se čas, ko bode naša vlada z Rusijo, Bulgarijo, Srbijo in Italijo nove pogodbe sklepala. Kmetje, pri tem bi bilo jako dobro kaj govoriti. Glejmo in prizadevajmo si, da spravimo v državni zbor kmete, kateri bodejo tam naredili kmečko stranko. Pustimo na strani nacionalne norosti in začnimo skupaj držati, da si našo prihodnost našega stanu zboljšamo. Kmetje! začnimo se med seboj spoštovati, in spoštovali nas bodejo tudi drugi.

Kmečki volilni shodi.

Kmečka kandidata gg. Franc Vračko in Janez Wisenjaka sklicala sta pred nekaj dnevi tri volilne shode, kateri vsi so se prav dobro obnesli, čeprav so si gospodje odvokati vse mogoče prizadjali, da bi te kmečke shode motili in kmete pri njih pogovorih zadrževali. Za shod v Veliki Nedelji, ki se je vršil dne 2. decembra je advokat Dr. Omulec na vse občinske urade ormoškega okraja neko pisanje razposlal, s ka-

„No, kaj je?“ vpraša ga krčmar.

„Vse dobro. Svinjo sem sam zaklal in kri se je lepo odtekla. Povej Luki, pismonoši in Jožefu, naj pridejo zvečer k meni na furovž. Pokusili bomo malo mesa in popili nekaj vina. Zdaj ga pa prinesi pol litra.“

„Ti si pa vendarle za vrabče lovit. Vse si nas včeraj spravil v strah in nismo vedeli, kam nameravaš in kaj. ‚Kri bo tekla‘ si rekel in vsi smo mislili, da boš katerega ubil. O ti para ti, zdaj pa vem. Seveda je tekla kri, pa kakšna. Taka že sme. To se še bomo smejali.“

„Nič toliko ne čenčajte, rajši prinese vina. Žejen sem in mislim, da sem si ga danes že zaslužil.“

Seveda, seveda, danes pa že“ pravi krčmar in odide s steklenico v klet.

Spivši vino ga Tine plača in se obrne proti vratom. Na pragu se še enkrat obrne proti gostilničarju in reče: „Ne pozabite povedati, da pridejo. Z Bogom!“

terim kmetom prepoveduje, se shoda udeležiti. Vseeno bil je shod mnogoštevilno obiskan in bilo je pravo veselje videti, kako se je tam pravično in temeljito o kmečkih zadevah razpravljalo. Govoril je prvo občinski predstojnik g. Meško, kateri je oba kandidata predstavil, na to govoril je g. Vračko in potem kandidat g. Wisenjak; za tema pa gospoda Baumann in Zadavec. Pokazalo se je pri tej priložnosti, da so kmetje ormožkega okraja veliko boljši govorniki in več razumnosti imajo, kakor gospod doktor v Ormoži, kateri je sicer veliko študiral, kateremu pa potem pri shodih ni nobena pametna beseda na um prišla. Ta shod iztekel je brez kakega motenja, samo raznašalec listin ormožkega okrajnega sodišča, katerega so meščani poslali, da bi tam na shodu razsajal, tega so kmetje čvrsto zavrnil, da je mogel mirovati. Ravno tako sijajno obnesel se je shod pri Sv. Lenartu dne 9. decembra. Tam zbralo se je do 400 kmetov, kateri so razlaganju gospoda Vračka, Wisenjaka in Zadaveca krepko pritrjevali. Ta vspeh bil je za toliko radostnejši, ker je hujskajoči list „Slovenski gospodar“ vsem pristašem doktora Ploja zapovedal se tega shoda udeležiti in kandidatu Vračkotu „posvetiti. Sedelo je tudi res veliko takih ubogih zapeljanih ljudi pri tem shodu, ali ko so oni g. Vračkota govoriti slišali, prepričali so se, da jih je „Gospodar“ debelo nalagal, in stiskali so kmetu Vračkotu roku in obljubili mu svoje glasove.

Tretji shod vršil se je dne 8. decembra v Jurovci in končal se je ravno tako z velikim navdušenjem in vspehom kmečkih kandidatov, kar je toliko veselejše, ker so ptujski gospodje sramoten napad (atentat) na kmete povzročili, kajti, ko so kmetje prišli na shod, našli so sobo že zasedeno, kjer se je že prav korajžno popivalo. Kdo pa je sedel notri? 10 mizarskih pomočnikov iz Ptujja, 8 pekovskih pomočnikov iz Ptujja, 10 pisarjev iz Ptujja, 8 učiteljev, krčmar Majcen in znani advokat dr. Brumen iz Ptujja. To družbo pripeljal je tje dr. Brumen, čeprav gospod doktor kakor tudi drugi njegovi spremljevalci niso volilci za kmečke ob-

„No srečno, ne bom ne pozabil.“

Tisti večer je bilo pri Gašparjevih vse židane volje Mastili so se z dobro pečenko in zalivali žejno grlo. Fanje so ga krepko vlekli in vmes burke ugajali, dekleta so se pa smejale in prav sramežljivo je tu pa tam pogledala katera med fante. Mesar se je pa jezil, da ima za klobase premalo črev.

„Nič se ne jezi pri klobasih“, pravi mu Tine. „Pojdi rajši sem in ga malo pij. Vsaj veš, da ni vsak dan furovža.“

In ni se ga branil. Krepko ga potegne dva glažeka in potem pa zopet tlači meso v klobase, da so čreve kar pokale.

„Tine, zdaj pa povej, kako si nas včeraj v strah spravil“, pravi mu Luka.

Tine začne pripovedati in pri besedah: Kri bo tekla! se odprlo vrata in v hišo stopata dva žandarja.

„Je-li tukaj pri Gašparjevih?“

čine (četrtu kurijo). Pred vrati pa je stalo okoli 25 kmetov, kateri so več ur daleč prišli, da bi svoje kmečke kandidate slišali in se o svojih zadevah pogovorili. Tedaj poslušajte ubogi kmetje in strmite! Ovi pekovski in mizarski pomočniki ter šribarčki izvolili so si za predsednika temu shodu Miha Brenčiča in ta predsednik podelil je besedo ne kandidatu Vračkotu ampak dr. Brumenu iz Ptujja, čeravno dr. Brumen ni nikak volilec za kmečke občine, toraj on niti pravice ni imel na ta shod priti. Dr. Brumen pa ni govoril, ker komaj je vstal nasproti svojemu polnemu kozarcu, pritiskali so kmetje s silo v sobo in vpijajo so tako razburjeno, da je ta gospod bled postal in se zopet nazaj vsedel. Tedaj postala je stvar nevarna in kmetje bi bili gotovo vse mestne naprošence v pometali, ko bi ne bil vrl občinski predstojnik iz Jurovca v mes posegel in red naredil. On pustil je vrata od posebne sobe zapreti, da so mestni razgrajči samostali in v drugi sobi pričel se je shod vršiti, v kateri so gospodje Šošterič iz Sv. Vida, Vračko, Wisenjak in Zadavec govorili, da so jim kmetje silno viharno pritrjevali. Mestni gospodiči se mogli 2 uri zaprti ostati, ker prostor v sobi je bil od kmetov kako natlačen, da nikdo ni mogel ne ven, ne notri. Tako končal se je tudi ta shod z velikim uspehom kmečke stranke. Kmetje pa si bodejo dobro zapomnili, kaj so jim ptujski hribarjanci narediti hoteli.

Iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici

Piše Ludovik Kresnik, kmet v Črešnjevci pri Slov. Bistrici.

(Koncc.)

Preljubi brat! Pripetilo se je, da so se eksekutivni prodale kmečka posestva v vrednosti po 5000 gld. po sramotno ceno po 100, rečem sto gld. in sicer postavno. Ti točki se je nekaj popravilo v zadnjem letu ali premlaj. To so postave! Usmili se o Gospod. Koliko krvavega kmečkega denarja se pa potroši nepotrebno na drugačen način; največ pri vojaštvu in tudi drugod. Na primar za dirke, da se velikaši vozijo, plača država donese

„Da, da oglasijo se vsi.“

„Včeraj večer je prišel pozno v noči mlad mladenk nam in je povedal, da je nekdo pretel, da se bled danes tukaj kri prelivala. Obljubil sem, da pridem, toda radi nujnih opravkov ni bilo mogoče prej priti, kakor zdaj. Sedaj pa hočeva vedeti, koliko je na te resnice.“ — Čudno se vsi pogledajo, a naposled se začnejo smejati fantje, za njimi pa tudi dekleta.

Tine vstane in pove, kakšna je cela stvar in povabi žandarja, da naj prisedeta k mizi, da ne bo nujni trud in njena hoja zaman. Smejala sta se, kakor vsi in sta sedla za mizo. Dolgo so še sedeli, pili in jedli. Pozno v noč podali so se vsak na svoj dom, žandarja pa v mesto zadovoljna, da sta se enkrat dobro napajala in najedla.

Spominjaje se na ta veseli dan, so fantje in dekleta večkrat šaljivo vprašali Tineta, kedaj bo zopet „kri tekla.“